

Skattekommissionen har indskrænket sig til at tage de 4 Forslag, vi nu have liggende for os, har gjort saa meget, at den offentlige Mening omkring i Landet har fæstet sin Opmærksomhed paa Sagen, og at der er skabt en offentlig Mening for, at vi maa og skulle have disse Reformers gennemførelse. Det er dog en meget god og væsentlig Støtte for, at vi kunne faa noget udrettet, at det kan siges, at vi have den offentlige Mening med os i disse Sager. Se vi nu hen til Ministeriets Stilling, navnlig over for det Forslag, der ligger til Behandling i Dag, fik jeg det Indtryk, at Forslaget ikke har saa glædelige Udsigter. Den ærede Finansminister erkendte ganske vist, at der var en Uret, der skulde gøres god, at Statskassen burde yde Bidrag, og at han allerede havde sendt Bud til statistisk Bureau. Der kunde heri maaske nok ligge lidt Haab om, at vi kunde faa ham med, men naar man bag efter hørte alle de Betæneligheder og navnlig alle de finansielle Vanskeligheder, der bleye stillede op, kom man dog til Slutning til det Resultat, at den ærede Finansminister i Grunden staa paa det samme Standpunkt, som han stod paa, medens han var Medlem af dette Ting, og da var det jævnlig saa, at naar der var Ting, der skulde gennemføres til Landbruget, viste det sig, at det daværende Medlem ikke havde Interesse for, maaske heller ikke Kendskab til Landbrugsforhold saadan som vi andre, der leve ude i det praktiske Landbrug. Derfor fik jeg det Indtryk, at det vil blive meget svært at faa den højtærede Minister til at gennemføre det Forslag, der nu ligger for os.

Naar der nu ankes over, at den Sum, der her bydes til Aflysning, de 24 Gange det Beløb, som udfindes, er for stor, synes jeg, at det vilde have været umuligt for Skattekommissionen at gaa ind paa noget andet. Her kunne vi ikke gaa ind paa andet, hvis vi ville have nogen Tanke om at faa Lovforslaget gennemført, end at vi maa tilbyde fuld Erstatning. Foruden det, at vi skulle have alle Tiendejerne med os, vide vi jo, at der kan være Vanskeligheder nok at overvinde endda. Jeg tror, det vilde gøre Forslaget umuligt, hvis man havde foreslaaet andet, som f. Eks., hvad

der er blevet nævnt, det 20- eller 21- eller 18-dobbelte, det vilde vi slet ikke komme nogen Vegne med. Men hvis f. Eks. Regeringen og Landstinget bleve enige om at foreslaa noget andet, et mindre Beløb, og Lovforslaget saa kom ned til os til eneste Behandling med et saadant Indhold, da vilde jeg for mit Vedkommende ikke kunne staa imod det; men det er ogsaa fra den Side, det skal komme, og kunne vi ikke faa det paa anden Maade, vilde jeg være meget glad ved at faa det mod en mindre Erstatning (*Berntsen*: Vi komme ikke i den Fristelse!). Ja, det kan man jo ikke vide.

Det kunde jo synes, at Tidspunktet, da man naar til Ende med Aflysningen, er rykket noget langt ud i Fremtiden. Naar det vil være 12 $\frac{1}{2}$ Aar, før vi blive færdige med Kirketienden, og lige saa langt et Tidsrum for hver af de andre, og der saa igen med den aarlige Forrentning og Afdrag, som vil følge efter, vilde hengaa noget over 40 Aar, bliver det jo egentlig noget længe, før de sidste kunne blive færdige; i alt Fald kunne vi nok sige, at det bliver ikke i vor Levetid. Men den Fordel, som Forslaget tager Sigte paa, er alligevel en saadan, at hvis vi kunde faa det gennemført, maatte vi jo være meget glade. Der er allerede stillet i Udsigt, at vi kunne slippe med en Del mindre Tiendebyrde og ogsaa en Gang komme til Ende med det, saa det er ikke saa ringe en Fordel, det byder paa; men ved at høre Tale om de store finansielle Vanskeligheder er jeg kommen til at tænke paa, om ikke det var muligt, at det kunde gaa noget hurtigere, hvis der f. Eks. fra Statskassens Side blev ydet Betaling i 4 pCts rentebærende Obligationer. Det Formaal, som opstilles her, navnlig med Hensyn til Kirkernes Vedligeholdelse og Præsternes Løn, er jo ikke beregnet til at skulle koste mere end 4 pCt. for at svare til sin Hensigt. Hvis der nu fra Statskassens Side blev ydet Tiendelaan i Obligationer, kunde vi maaske komme over de nuværende stramme Penge-tider og afvente en mere rigelig Tid paa Penge, saa at der kunde bydes en Mulighed for ved en Konvertering at tilvejebringe den samme Sum, hvorved Statskassen slap noget billigere, og Tiendeaflysningen kom til at gaa noget hurtigere for